

Aantekeningen van recepten door Former Jans Idsardi uit 1853.
Hij werd geboren op 3 januari 1810 te Betterwird en is overleden op 11 december 1867 te Betterwird.
Begraven te Hiaure.

Docum-3.853

(pag.1)

Aantekeningen van Recepten

Aan Kankerlijdende wordt het volgende medegedeeld.

In het tijdschrift getiteld: wordt het volgende medegedeeld. de Volksmagazijn wordt een genezing van de kanker medegedeeld in de borst, waarom trent de Heer W: Reurop, wonende in de Tuinstraat N° 125 te Amsterdam, een kort verslag, in de hoofdzaak, het volgende mededeelt

Remedie waardoor mijne huis vrouw met de hulp des Heeren langs den middelijken weg van de Kanker hersteld is

1 Agrimonie kruiden 5 lood, met gelijken hoeveelheid gras, van een veld waarop niet gebleekt is, zonder de wortels daarvan af te doen, en met een scherp mes gesneden, om de zappen niet te verliezen, gekookt met water, 2 flesschen tot een, hier van gebruikt men alle uren een kopje. Men zette dat ook nog na het herstel voort, behalve als dat men er geen gras bijvoegt, en het gebruik ook langzamerhand vermindert.

(pag.2)

2. Tot uitwendig gebruik neemt men Agrimonie kruiden tot een grof poeder gestampt, getrokken op eene stoof, met Azijn tot een dikke pap gemaakt, dit legt men op de kanker knubbels, mits die niet open zijn; indien dezelve open zijn, neemt men in plaats van Azijn, schoon water.

3. Men bediene zich voorts van een bereid hazen of konijnen vel tot verwarming van het kankergezwel.

4. Voorts zal men een aanhoudende bloedzuivering moeten in agnemen tot verdrijving van het venijn der kwaal waartoe men voortdurend gebruikt Rabarber vermengd met Magnesia en keukenstroop, opdat de ontlasting gestadig blijven, hierbij neemt men elken avond eer men te bed gaat een eetlepel Magnesia en een paar koppen goede thee; open ligchaam is hier een van de grootste vereischten.

5. Men onthoudt zich van alles wat scherpte in de vogten brengt, zooals Azijn Peper gerooky Vleesch of spek, gerookte of gebakken visch, karnemelk enz. daarentegen wort het drinken van gerste water met kleine krenten, en gebruikt men volstrekt geen koffij.

(pag.3)

6. Na eenige dagen het vorenstaande gebruikt te hebben beware men zijn water in een glas en laat dit een dag staan; het zal bij het begin drabbig zijn en van onderen met wolken, doch zoo het daarna citroen geel wordt, zal uw bloed zuiver worden, en moet men thee en Rosmarijn drinken.

Dit is nu het eenige middel: mijne vrouw heeft egter nog een kruid gebruikt, het welk in vereeniging met dit Recept, zoo als gebleken is, eene voortreffelijke werking gedaan heeft.- Dit kruid is voor iedereen te vinden in zijn eigen huis en wel in zijne binnenkamer op zijne knieën bij den grooten geneesmeester die beide ziel en ligchaam behouden kan, en wien het behaagd heeft onze swakke en stamelende gebeden met zijnen zegen te bekroonen

Amsterdam

1852

In geval de huid door het aanhoudend pappen eenigzints pijnlijk wordt door de Azijn, zoo maakt men de Agrimonie pap met water in plaats met azijn gereed; na een paar dagen hervatte men egter weer met azijn.

Wanneer de kanker zich openbaart op plaatsen waar pappen moeilijk zijn

(pag.4)

Zijn, aan te wenden, zoo als aan de binnen zijden van de lippen of in de mond, zoo neme men wieken van plukzel, natgemaakt met afkookzel van Agrimonie, en legge die op de plaats waar de kanker zich bevint hetwelk men dikwijls ververschen moet

Het voornoemde middel nog maar zints korten tijd te Rotterdam bekend wordt door een aantal lijdens met het beste gevolg bekroond de goede uitwerking openbaart zich spoedig in aanmerkelijk verminderen en verdwijnen der pijn en het verkleinen der Kanker knubbels, waarom het aan ieder die aan deze kwaal is lijdende met allen erst wort aanbevolen
Rotterdam 1853.

(pag.5)

Voor Bloedzuivering en doorgang
neemt men wonderzout zemelsbade-
ren en thamerent, van ider een stuiven
Dit kookt men op een half mengel
water.

Voor bloedzuivering ~~alleen~~ Kreme-
taat. Magnesia wort ook wel bijgedaan
ook Paardebloemswortels / zie agter

Voor de zwakke maag neemt men
smorgens een lepel vol van de alder
beste Bandewijn in
Wil de spijs niet goed verteren neemt
wat brandewijn.
Voor pijn in de maag neemt een pond witte
broodzuiker en daags 3 lepelvollen opeten
ist goed bevonden en openbaart het weer hetzelfde

Voor de koorts zijn gestoten Oranje
schillen in siroop bereerd, zeer schoon,
neemt er daags 2 a 3 maal van en
na mate van de siroop meer of min.

Beste Rozijen in brandewijn geweekt
zijn goed voor de koorts voor kinders

Rabarber voor de zagte purgatie, of doorgang
Engels zout scherper,
Bittre Aloe idem
Pruimzalei zagt,, niks voor kinders, als
mede Beste pruimen gekookt

(pag.6)

Voor de Lindworm neemt de boven-
end; of de snillen van ziggen, vijn gekerfd,
en gekookt, en geduurig er wat van
drinken, doet hem in korten tijd verteren
Is Probatum bevonden.

voor de Wormen, past op de afgang, is
er een worm bij, neemt hem, en braadt
hem, wrijft hem tot Poeijer en neemt
het in, en de anderen gaan voort.

Wanneer het wateren niet wil
neemt dan 3 a 4 swolgen van uw eigen
water, zoo bij gelegtheden in, of alle
dagen een maal. zie agter int boekje

Men zegt, wanneer als men op eenige
deelen pijn heeft, van koude stof,
doet er een lap natgemaakt van ei-
gen water ~~er~~ op, en dagelijks eenmaal
nat gemaakt doet de pijn verdwij-
nen. NB

Voor hoofdpijn, neemt Vinkelzaad
rookt er een pijp van, of wat in de tabak
om, of op een kooltje vuur het hoofd er
boven houden, is zeer goed.

N.B. Een pap gemaakt van eigen water
met keersongel nog beter

(pag.7)

Voor de jicht neemt men voor 5 Cents
gestoten zwavel maakt een pleister
met varkens reuzel wat zwavel
er over en het andere in een putje
draagt het op die plaats

voor zeere hoofden neemt olie uit
de lamp en wat van de menste
snuif en wrijft er het hoofd met wordt
gezeid goed te wezen

Voor de roos in de mond maakt
een of 2 pudjes en neemt voor 2½ Cent
spanze peper 2½ C. Brandsteen En 2½ Cent
Camelle en doet het er in maakt dan
het pudje nat in heete Brandewijn
en legt het op het wang daar de pijn
is het hoofd gedekt en zoo op bed is zeer
goed.

Nagelolie in een katoentje en dat in
de holle kies gestoken verdrijft vaak de
pijn

Voor pijn in het Ligchaam wat
melk en dik van zuiker is goed.

verkrijgt men dikte door ongesteldheid
van 't ligchaam neemt Kamille vlier
bloemen en een weinig Kamfer chiet het
erop

(pag.8)

Tienderlei olij
Scherpioenolij. Trekolij. Olie van Spieren
Olie van Beijeren, Lijnolie. Petei olie;
Terpentijn olij Poploens olij. Spiekolie
Olie van scamillen. Deze olijen zijn
goed voor verrukingen en verdraaij-
gen moet dun gesmeerd worden

Tot scheenzalve neemt men
Grisjes en Graasjes. Vrindriakel en
Blaauwe loodzalve is zeer schoon voor
zeere scheenen in reuzel bereerd is ook
uitnemend wanneer men zich gebrand heeft

Voor ongesteldheid op de zenuwen
vlaauwte of ontroering neemt men
van de 10 tot de 20 druppen in wat koud wa-
ter Geest van Hartshoorn, wordt
beter gehouden als Hofmansdruppen.

wanneer als men zich stoot of
bezeert houd het maar met koud wa-
ter dege nat, en koud, en houd er maar
goed met aan is meest genoegzaam

(pag.9)

Wanneer de Oogen zeer doen, of een ontsteking er in is, smeert de oogleden met varkensreuzel, of keersongel, of ander vet of olie; reuzel het beste.

Ook wel wat witte broodzuiker in wat water, en nog beter een Wit Klontje te lopen laten in heet water, en de Oogen er geduurig met wasschen, als mede de oogleden (heb ik eens fiks bevonden)

Bitter. wil men lekker Bitter hebben neemt voor 10 Cent kazaus Appels 5 Cent Gentiaanwortel 5 Cent Oranjeschillen 5 C. Nagels 5 C. Zafraan doet het zelve in een mengel genever.

Ook wel klare oranje schillen in wat genever.

onzigt bare pijn in de duim of vingers in ons, lein pap van lijnkvel, met een weinig kamelle, en een weinig olie tot zagthouding, zeer best bevallen

(pag.10)

voor de kliereswellen van Jan aan de hals, hebben wij eerst watten gebruikt, doe kamelle met kanfer benaaid, in een strookje, om het te verdrijven: eindelijk zette het onder het kin, werd een groote dikte, doe eerst zalf, ^x doe dat te scherp wierd, kaars ongel op een flatje, en daar met aangehouden reeds doe het al een tijd lang was doorgebroken om goed uit te etteren

^x Heemstzalf en Laurierolie

Men zegt als iemand waterig is neemt dan voor 5 of 10 Cent bloem van zwavel bereert het in een half lb of pond siroop en neemt dan een eijerlepel 3 a 4 ervan na dat men sterk is

Kruiden voor de verkleuming of koude stoffen. Neemt 10 Cents steranijs 5 Cent gehakt zoethout 2½ Cent Knop van Aalst (eerst de helft van de Knop van ^x Alset erop en is er wat uitgebruikt en dan het overige met een Dikkop Brandewijn) te zamen in een half mingel Brandenburg nu en dan een kopke er van in te nemen. Had Bloemsma er nog 2 der lei goed bijgehad tot zijn vrou voor ongesteldheid der baarmoeder. ^x of Alssum

voor koude en ongesteldheid in het Ligchaam
10 C. steranijs 5 Cent soethoet 2½ Cent Zemelsbladen
en is de mond droog nog 2½ C ^x Kamerint voor
zuivering der gal en bloed zamen op kookend
water en trekken laten gedurig een kopke innemen
^x Thamarinden

(pag.11)

Voor de Vik

Wanneer men pijn in de vinger krijgt, en er een klein zwart spijje op komt, zoo laat het zich aanzien dat het de vik is. Neemt dan het geel van een ei, en even zoo veel zout, bereert het door elkander tot zalf, doet het op de vinger; en trekt het niet genoegzaam doet er dan een drup of wat raapolie bij. het moet gaauw geschieden, anders is het niet genoegzaam. beter een uur 2 drei veel pijn als langen tijd

voor de Hoest.

Een ons smeewortel	} Doet 2 vles water
„ „ sasperille wortel	} erop moet 2 uur
„ „ soethout	} koken, goed om
„ „ Bitterzoet	} roeren, de smeer
„ „ Ijslandse mos	} wortel moet een ½
	uur eerder in

dan uitgeperst door een doek, in de vles gedaan en daags 3 koppes ingenoemn, is uitnemend.

N.B. Dit middeltje is bij zomer zeer goed als de mond droog is uitgezonderd de zemelsbladen Namentlijk steranijs zoethout en kamerent Kookend water er op en het water drinken is zeer vris en gezond (als het koud is)

(pag.12)

Verwarmingspleister

Neemt Laberdon doet op graaw papier

Chloroforme } zijn med delen om den
ameline } mensch voor een tijd gevoeloos
te maken (ider afzonderlijk)

voor de Belroos. neemt een strenkje
Keulsche zijde vjngeknipt met vogt ingenomen

Door een honnemiezel gebruikt men Keulze
zijde een 2 of 3 draadjes erdoor nadat hij groot is

Wanneer de ziekte in de knie of arm zit en
enz. neemt men kamelle, weinige water
erin, helpt minder vlierbloezem wat
koorn. of gortmeel met eem stukje
kamfer als een graauwe ort vjngeknepen
en maar om dat deel gedaan wort
vaak als voldoende middel bevonden

Zeere wonden aan de beenen als het wat
onzuiver is. Prispetaat tot een zalf ge-
maakt met reuzel is de wond zuiver
dan wat Zeruis aan de kant om op
droogen en vel te maken en in de mid-
den met Balzum Peru tot heeling.

Door beten of scheuren wonden ge
kregen of is de bonk gekneud maar
warme Kamille pap er om.

Scheen opengestoten dadelijk tabak
vijn gekoud er op (laat maar zitten)

(pag.13)

Paarden & Koeijers.

Voor de Droop neemt men 6 stuiv
droopzalve en 2 stuiv. Olij van Beijeren
in twee maal in in een eisdop is gemakkelijk.

Ook wel een fles uit het zekreet in eens
in

Voor de kalfverziekte der koeijers
neemt men voor 6 st. droopzalve
6 st. Bablioenzalve in 2 maal in
zommige doen en voor 2 st. Olij van Beijeren bij
niet binnen de 6 uren op elkander.

Voor de Wolf in de staart snijt men het
bollens in de staart op en dan van een
gedrukt wort het gevuld met peper en
zout, en een winzel er om, opdat het er
niet weer uitvalt.
vaak gaan deze kwalen met elkander
vergezeld, het beest kan dan niet staan

Indien de banden van de koeijers na
het kalven wegblijven gebruikt men wel
spiekolie, of versche zuip, of Edik en Zout
ook wel Kamfer en brandewijn, maar
voor het kalven in het toeraden maar
beginnen

(pag.14)

Voor de dikke stommels die in de staarten der Paarden wassen waardoor de staarten uitvallen neemt men gekookt zippel water en daags 3 a 4 maal met wasschen En het uitvallen te keer te gaan spiekolie N.B. moet zijn spiekolie voor de stommels enz

Als de paarden uit de smeerschijf zijn neemt men Terpentijnolie, Boomolie en Euforbium. daags 2 a 3 maal wrijven. is voor alle verrukingen en verdraaiingen goed. van de Euforbium wil het haar er wel wat van afgaan.

Voor het bloeijen der spatten wast men dezelve met Kamfer en Brandewijn En als de voeten bloeijen met koud water

Wanneer er slappigheid is in de beenen af hakken, en zij zette in het gaan naar buiten door, zoo neemt men vijngestoten aluin in het water, daags er 2 maal met wasschen zoo heet, als het peert maar daaijen kan

(pag.15)

Voor pijn in de buik of wat verstopt
zijn steekt men van agteren wel een
pijp tabak in de maars en laat hem
die leeg roken

Ook wel een romer brandewijn stijf
van zuiker.

verstopping ook wel een half mengel
lijnOlie

voor ongesteldheid in het jaar van de
koeijen hetzij door doop of andere hard
heid 10 Cent Heemstzalve 10 Cen Laurier
olie door elkander daags 2 smeren

Als paarden uit de smeerschijf zijn
neemt men: voor 5 cent van eerder
der 5 op gegeven olien: kneukel,
Piek, Laurier Terpentijn en Peterolie
hiermede wrijf men de plaats
driemaal in. daarna de smeer
schijf en de spieren met wat
voorloop wasschen.

(pag.16)

Wollen en Tapiten wanneer er vetplekken
in zijn meent men galle van de koe in
schoon water en spoelt het goed uit

vet plekken uit zijden goed te krijgen
neemt magnezia en legt een stuk graauw
papier er onder en wrijft met de magnezia

voor Bloedzuivering de wortels
van Peerdebloemen maar een half
mengel vol daar 2 halfmengel water
op tot half afkoken

voor niet wateren te kunnen neemt
bittere amandelen vijn gesneden
op melk goed gekookt en gedronken
met wat zuiker, warme doeken van melk
op het lichaam hierbij is belangrijk

voor waterkanker in de mond of ander
onzuiverheid neemt zailij bladeren, en vijgen
in riemen gesneden, gelijke hoeveelheid
in maat evenveel Honig zailij en
vijgen, en een stukje aluin. Zamen
juist aan de kook gebracht dicht toegedikt
en dan met een penzeel behoorlijk groot
het onzuivere in de mond te strijken
het penzeel elke keer schoon afvegen

Docum-4.853

Voor de de hand van Lutske heeft tot zui-
vering zeer schoon voldaan Polka zeep en wa-
ter een half ons op een vles water en morgens
en avonds een klie half uur met de hand er
in en later op de open wonden wit Prispertaat
op plukzel en later Balzum peru gebruikt

Jan voor zijn been doen het onzuiver begon te

worden een weinigjen prispertaat (witte) op pluk
zel en kamille er boven op en ten laasten gedurig
afgewascht met warm water en spaans zeep

Als middel tegen de veepest wort aanpre-
zen 2 lepels teer 2 handen vol zout 1 hand
vol knoflook 1 lepel moederkruid of kamille
1 lepelvol pestkruid of hoefbladeren 1 lepel
vol miriek 2 lepels gebrande en gestoten jene
verbessen alles goed door elkander gemengd
1 lepel vol daarvan s morgens met een
kwastje in den mond gestreken